

Szférák zenéje

Félrevontam az öreget, s megkérdeztem,
hogyan feltárná-e a világ rendjét nekem?
Alig hallhatóan és lassan suttozta:
„Az olyasmi, amit látni kell. Légy csendben.”

(Rúmi, perzsa költő verse – Nagy Imola fordítása)

Az öreg azon a nyáron folyton ott ült a parkban, egy nagy vadgesztenyefa alatt. A fején egy szürke, kopottas kalapot viselt, arca barnás volt, de mégsem látszott csavargónak. Tiszta volt, és még azt is megkockáztatnám, hogy jóillatú, bár nem voltam benne teljesen bizonyos, hogy felőle árad az a különös, fanyar, citrusos pára.

Éppen azon a padon üldögélt, amelyik előtt reggelente elvezetett az utam munkahelyemre, a könyvtárba. Akkoriban a keleti kézírattár gyűjteményét rendeztettem, talán emiatt volt, hogy annyira érzékenyen érintett minden, misztikusnak tűnő jelenség. Merthogy az öregember az volt.

Látszólag teljesen szokványos módon üldögélt a zöld padon, szinte beleolvadt a park üdén pompázó növényzetébe. Olyan volt, mint a legtöbb járókelő, akik pár percre megpihentek az árnyas fák alatt, enyhítve a nyár tomboló melegét. Olyan volt, azaz... valahogy mégsem. Egyrészt ő túlságosan sokáig üldögélt, ott találtam kora reggel és késő délután is, nap mint nap, sosem sietett sehova. Másrészt az volt benne a furcsa, hogy nyakát kissé előrehajtván, mereven nézett a levegőbe, mintha valamire vagy valakire nagyon figyelne. Többször is próbáltam követni szemeimmel a tekintete irányát, de nem láttam semmi különösöt, csak a távolban egy nagy ház sárgás, omladozó falát. Ő is csak ezt láthatta. Vagy mégsem?

– Szerintem bolond – mondta egyik kollégám, aki egy reggel, munkába menet utolért. Ám én biztos voltam benne, hogy téved. Hogy óriásit téved.

Amíg dolgoztam, kevés szabad pillanatom volt arra, hogy a furcsa, kalapos férfire gondoljak. Szanszkrit és páli nyelven írt, tibeti kolostorokból beszerzett ritka szövegeket tanulmányoztam éppen. Kicsit nehezen boldogultam velük, pedig szerettem volna közel jutni az értelmükhöz. Tudtam, hogy Ázsiában sok-sok százezer hasonló könyvtekercset őriznek, és mindig mérhetetlen vágy volt bennem, hogy részese legyek a bennük foglalt tanításoknak. Gyermekkoromban kezdődött ez az egész...

 Még beszélni is alig tudtam, máris úgy éreztem, hogy értem a bogarakat és a fűszálakat. Valahogy a bensőmben éreztem, hogy mit akarnak kifejezni, és hogy hogyan kommunikálnak egymással. Naphosszat elüldögéltem a sárga s fehér szirmú virágokkal telehintett réten, és „hallgattam” a parányok titkait. És folyton rajzoltam. Titokzatosak voltak a ceruzáim alatt születő ábrák is, akárcsak a füvek és a fák dalai.

-
- Ezt az írást nagy tisztelettel ajánlom a kiváló tudósnak, a Budapest Klub alapítójának, László Ervin professornak, aki „Kozmikus kapcsolatok” című művével segített közel kerülni évezredek gondolkodóinak mondanivalójához, valamint a bogarakhoz, füvekhez és a csillagokhoz.

– Mit rajzolsz, kicsikém? – kérdezte a nagyanyám. – Ez a kép semmit nem ábrázol... – tette hozzá, és az iskolában is mindig ezt hallottam. Akkor sem volt nagy sikerem, ha a bogarak gondolatairól vagy a felhők táncáról meséltem.

Csak a nyelvtanulási képességeimmel vívtam ki magamnak megbecsülést. Bámulatosan gyorsan megjegyeztem bármilyen idegen nyelv kifejezéseit és írásképét. Az arab, a héber, a latin, az orosz, a kínai, a japán és a szanszkrit éppúgy nem jelentett számomra problémát, mint a régi rovás- és ékírásjegyek, vagy a titokzatos óegyiptomi vagy indián képirások.

– Maga egy zseni! Egy két lábon járó csoda! Magát cirkuszokban kellene mutogatni! – kiáltott fel egyszer az ógörög professzorom. Én azonban nem így gondoltam. Nem így, mert valami belülről (vagy kívülről?) azt súgta, hogy mindez semmi. Legalábbis nem sok. Annyit tudtam, hogy a természet valami különös játéka folytán az agyam egészen máshogy működik, mint a legtöbb embernek. Ám ez számomra nem volt sem túl érdekes, sem túl izgalmas. A tanulás nekem nem volt erőfeszítés, aktív munka, inkább csak úgy „megtörtént” velem. És ráadásul minél több nyelvet tudtam, annál több irigyem támadt. Még ennél is rosszabb volt, hogy mindig úgy éreztem, hogy a lényeghez, az igazi Tudáshoz nem jutok közelebb. Mert tudtam, hogy a régi, különös szövegeknek van egy mélyebb, a szavak felszínes szövetén túl rejtőző értelme. Én azt kerestem, de mindhiába.

Csak akkor nyugodtam meg, ha rajzolhattam. Ha csak tehettem, kiültem a rétre vagy a parkba, és íves papirosokat töltöttem tele különös ábráimmal. Sokszor szerettem volna, ha olyan lehetek, mint a többiek, vágytam rá, hogy megértsenek a körülöttem lévők. De olyan volt, mintha én egy másik világba tartoznék.

 Felnéztem a szanszkrit kéziratból, és letettem a tollamat. Egy aprócska napsugár elérte az irodám ablakának szélét. Meglepődtem, mert nem is gondoltam, hogy már ilyen késő délutánra jár az idő. Bekapcsoltam a táskám csatját, és elzártam a szekrénybe a kéziratokat. Már senki sem járt a könyvtárnak ezen a részén. Csak az én lépteim kopogtak a padlón. Vagyis... olyan volt, mintha a szokásoshoz képest két-háromszoros erősségű lenne a lépéseim visszhangja.

Az utcán is folytatódott ez a különös érzés. Mintha a fák lombjai örületes erővel zúgtak volna, pedig szellő sem járt, semmi nem mozdult. Megráztam a fejemet, mert nem tudtam mire vélni a dolgot.

„Talán valami baj lehet a hallásommal?” – gondoltam, mert jól láthatóan senki másnak nem voltak hasonló gondjai. A járókelők jöttek-mentek, gyerekek pacsáltak a szökőkútnál, nénikék etették a madarakat, és óriásiakat nevettek a kávéház teraszán ülő vendégek. Az volt számomra a legkülönösebb, hogy – bár őket is hallottam – olyan érzésem volt, mint hogyha a zajok nem a körülöttem lévő parkból, mintha nem a közvetlen környezetemből érkeznének. És, jóllehet maga a jelenség nyugtalanított, ez a meghökkenítő érzés felettébb kellemes volt, sőt, megelégedéssel töltött el valahol mélyen.

Lépkedtem tovább, és kezdett olyan lenni az egész, mintha víz került volna a fülembe, és a cseppek csengő-bongó fátylán át hallanék mindent. Beértem a vadgesztenyefák alá. Megpillantottam az öregembert, aki két oldalról fogva a kalapját, lehunyt szemmel hajolt előre, és alig észrevehetően, de határozottan és ütemesen ingatta a testét. Aztán hirtelen mozdulatlanná meredt, kezét visszajettette az ölébe, és furcsa, opálos tekintettel nézett körül.

Nekem, abban a pillanatban, mikor ő kinyitotta a szemeit, kitisztult a fülem, és nem hallottam tovább a különös zajt – már hogyha zaj volt egyáltalán. Nem tudtam pontos magyarázatát adni, hogy miért, de nyílegyenes léptekkel odasiettem a zöld padhoz, és leültem a kalapos férfi mellé.

– Már csak pár nap – mondta ő, köszönés helyett. Hihetetlen, de úgy tűnt, nem tudom megállapítani, milyen nyelven beszél, mégis megértettem.

– Hogyhogy pár nap? – kérdeztem, és miközben felém fordult, láttam, hogy fúrcsán remeg az orra.

– Már csak pár nap van hátra *addig* – felelte. Nagyon barátságosnak tűnt, és életemben először éreztem úgy, hogy találkoztam valakivel, aki hasonló hozzám. Elfordította a fejét, és újra a sárga, omladozó falú házat kezdte nézni. Vagyis, akkor már tudtam, hogy nem azt nézi. Nem nézett semmit. Azaz: a *semmit* nézte.

Órákon át üldögéltünk. Egyetlen szó nélkül, egészen ránk esteledett. Valami néha azt súgta, hogy kérdezzem meg őt újra, vajon mi lesz pár nap múlva. De ez a hang a bensőmből jött, és valahogy nem tudott utat találni a felszínre. Egyszerre álltunk fel, pedig nem beszéltünk össze. Az öreg szó nélkül ballagott el a szökőkút irányába, én pedig folytattam szokásos utamat hazafelé, végig a fák alatt. Nézegettem a Holdat, már csaknem teljesen kigömbölyödött. Lehet, hogy holdtöltéig kell várnom? De mire? Vajon mire?

Z Aztán napokon át vártam, hogy mi fog történni. A férfi minden nap ott ült a padon, de ügyet sem vetett rám, és én sem törődtem vele különösebben. Szombat lett, és szinte el is felejtkeztem erről az egészeztől. Színes krétákkal és rajzlapokkal felszerelve baktattam ki a rétre. Egészen különleges kép született az ujjaim alatt. És rajzolás közben végig énekeltem. Előbb valami kedves, régi, kínai dalt, folyton ismétlődő sorokkal. Aztán egy palesztin éneket, fájdalom volt minden sora. Majd egy lágy, sejtelmes altatót a régen elveszett kun nyelv szavaival. A kép nem készült el egészen.

Vasárnap ezért újra kisétáltam a rétre. Szikrázó, gyönyörű napsütés volt. Olyan kéken borult fölém az égbolt, hogy összeszorult a szívem a gyönyörűségtől. Rajzoltam, és dudorásztam tovább, mintha nem is lett volna közben éjszaka. És váratlanul valami egészen csodálatos dolog történt. Olyan volt, mintha megnyílna ég és föld. Mindenünnen, jobbról és balról, fentről és lentől, kívülről és belülről rezegni kezdett minden, finoman remegni, mozogni és sercegni, mintha az egész világegyetem egyetlen frekvenciára hangolódna. Úgy éreztem, mintha én magam is eggyé válnék mindennel, ami a világban valaha is volt, van vagy lesz. Hihetetlen erő érintett meg, és ugyanakkor végtelen gyengédség járt át. Mintha óriási energia itatná át a testemet, ám olyan leheletkönnyűnek még sohasem éreztem magam, mint akkor, ott a réten. Mintha valami fenséges zenemű szólalt volna meg, valami szerteáradó oratórium, valami isteni melódia. Dallamok árja, amiket nem a fülemmel hallottam, hanem a lelkemmel fogtam fel.

Láttam a világok keletkezését, a végtelen univerzumokat és a legapróbb parányok sűrű hálózatát. Utaztam villámsebessen, galaxisokon keresztül és kanyargós utakon a saját bensőmben. Átélttem mindent, amit az anyag valaha is képes lesz megtapasztalni a Szellemből. Aztán valahogy vége szakadt. Szétszóródva heverték körülöttem a színes kréták, és a lapon előttem feküdt a világ legbonyolultabb és legérthetlenebb rajza. Nagy-nagy nyugalmat éreztem, amikor ránéztem. Tudtam már, hogy miről beszélt az öreg a parkban.

Z Hónom alá vágva alkotásomat, rohantam a gesztenyefa alatti padhoz.

– Nos? – kérdezte a férfi, furcsán mosolyogva.

– Ez volt a szférák zenéje? – kérdeztem mohó kíváncsisággal.

– Ki minek nevezi – felelte, és megint a távolba bámult. – Attól van az egész – bökött felém nagy sokára, és én tudtam, hogy különleges élményemre céloz –, hogy te is kivételes aggyal születtél. Olyan ember vagy, akinek a jobb és bal agyféltekéje nagyjából azonos módon fejlődött, és működésében igen magas szintre jutott. Most jött el az az idő, amikor pár pillanatra létrejön az a fantasztikus állapot, mikor a két agyfélteke működése összehangolódik. Ilyenkor képessé válsz arra, hogy befogadd a világegyetemben mindenütt jelenlévő rezgést...

– Ó... – mondtam csalódottan, mert nem ezt a természettudományos magyarázatot vártam. Valami egészen mást szerettem volna hallani, valami misztikus dolgot. Az öreg a vállamra tette a kezét.

– Most meg miért vágysz ilyen fancsali képet? Hát nem érted? Az egyik legtökéletesebb anyagi létformát valósítottad meg ma délelőtt. Fogadjunk, hogy énekeltél is, amikor ezt rajzoltad – vette kezébe érdeklődően a művemet. Bólintottam.

– Na, ugye! Gondoltam – motyogta maga elé. – Ezért tudtál felfogni valamit a kvantummező lényegéből. A Szellem, az energia, a pszí-... de hiszen tudod. Éppen te ne tudnád, hogy miről beszélek!? – kérdezte, és kicsit megigazította a kalapját.

– Ezt mások is átéltek? – faggattam.

– Hát, ha azt vesszük, hogy körülbelül 10^{22} -en számú égitesten alakulhatott ki az élet, akkor bizony van rá esély – mondta titokzatosan. Teljesen elképedtem.

– Micsoda? – kérdeztem, de ő nem válaszolt. – Nekem lesz még ilyen élményben részem? – tudakoltam, mert mindent megadtam volna érte. Türelmetlenül vártam, hogy megszólaljon.

– Hát persze – mondta. – Egyre többször, és a tested halála után folyamatosan.

– És van valami tennivalóm? – nyaggattam tovább, de ő egészen mást válaszolt, mint amit én vártam.

– Igen, hogyne volna. Fordítsd ezt a különleges élményt az emberek javára. Hirdesd mindenütt, hogy miben rejlik a világ igazi lényege.

– És ha nem hisznek majd nekem? – fanyalogtam, emlékeztén rá, hogy milyenek az emberek.

– Mindenképpen csak az igazság számít – felelte az öreg, és biztos voltam benne, hogy úgy van, ahogy mondja.

Z Nem tudnám meghatározni, hogy mikor kelt fel mellőlem. Arra sem emlékszem, hogy én mikor mentem haza azon a vasárnap estén. Az is homályos, hogy hová lett a színes rajzom, amit akkor délelőtt fejeztem be a réten. Csak abban vagyok biztos, hogy a fényes Hold hatalmas korongként mosolygott az égen akkor éjjel, olyan kerek és egész volt, tökéletes és szépséges, mint maga a világ. Mert tudom már, hogy a világ valóban olyan, amilyennek gyerekkoromban is hittem. A bogarak és a füvek beszélgetnek, éppúgy, mint a csillagrendszerek és a sejtparányok. Szóljanak az emberek bármilyen szavakkal, mind, mind ugyanazt a nyelvet beszélnek, a fák és a felhők nyelvét, mely nyugodtabb napjaimon hozzám is mindig elér az éter finom rezgéseivel. Ez a nyelv pedig nem más, mint a mindent teremtő, mindent őrző és mindent magába fogadó távoli *mező* csodálatos éneke.

J. A. McDivitt parancsnok, D. R. Scott és R. L. Schweickart 1969. március 3-án indult az Apollo-9 fedélzetén 10 nap 1 óra 1 perces űrrepülésre. A holdra szállás szimulációja volt a feladatuk.

R. L. Schweickart, az Apollo-9 egyik űrpilótája.